

**(כו) בַּקַּע לְגִלְגָּלַת מַחְצִית הַשֶּׁקֶל בַּשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ לְכָל הָעֵבֶר עַל־הַפְּקוּדִים מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמֵעֵלָּה לְשֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמִשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים:**

כּוּ תִקַּלָּא לְגִלְגָּלַתָּא פְּלָגוּת סְלֵעָא בְּסִלְעֵי קוּדְשָׁא לְכָל דְּעֵבֶר עַל מְגִנְיָא מִבְּר עֶסְרִין שָׁנִין וְלַעֲלָא לְשִׁית מְאָה וּתְלָתָא אֲלָפִין וַחֲמִשׁ מְאָה וַחֲמִשִּׁין:

כ"ג • **בַּקַּע** • הוא שם משקל של מחצית השקל. **לְשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וְגו'** • כך היו ישראל, וכך עליה מנינם אחר שהוקם המשכן בספר 'במדבר', ואף עתה בנדבת המשכן כך היו, ומנין חצאי השקלים של שש מאות אלף עולה מאת כפר, כל אחד של שלשת אלפים שקלים, כיצד? שש מאות אלף חצאין הרי הן ג' מאות אלף שלמים, הרי מאת כפר, והשלשת אלפים וחמש מאות וחמשים חצאין, עולין אלף ושבע מאות וחמשה ושבעים שקלים.

כז וְהָיָה מְאָה כְּפָרִין דְּכֶסֶף לְאַתְכָּא וְת סְמְכֵי קוּדְשָׁא וְת סְמְכֵי דְפִרְקָתָא מְאָה סְמְכִין לְמְאָה כְּפָרִין כְּפָרָא לְסְמְכָא:

**(כז) וַיְהִי מֵאֵת כְּפָר הַכֶּסֶף לְצֶקֶת אֵת אֲדָנֵי הַקֹּדֶשׁ וְאֵת אֲדָנֵי הַפְּרֻכָּת מֵאֵת אֲדָנִים לְמֵאֵת הַכְּפָר כְּפָר לְאָדָן:**

כ"ד • **לְצֶקֶת** • כתרגומו: 'לאתכא'. **אֵת אֲדָנֵי הַקֹּדֶשׁ** • של קרשי המשכן שהם מ"ח קרשים ולקחם צ"ו אדנים, ואדני פרכת ארבעה, הרי מאה, וכל שאר האדנים 'נחשת' כתיב בהם.

כח וְת אֲלָפָא וּשְׁבַע מְאָה וּשְׁבַעִין וַחֲמִשָּׁא עֶבֶד וְוִין לְעַמּוּדֵיָא וַחֲפָא רִישִׁיהוּן וּכְבֻשׁ יְתָהוּן:

**(כח) וְאֵת־הָאֶלֶף וּשְׁבַע הַמֵּאוֹת וַחֲמִשָּׁה וּשְׁבַעִים עֵשָׂה וְוִים לְעַמּוּדִים וְצִפָּה רְאִשֵׁיהֶם וַחֲשַׁק אֲתָם:**

כ"ה • **וְצִפָּה רְאִשֵׁיהֶם** • של עמודים, מהן, שבכלן כתיב: "וְצִפָּה רְאִשֵׁיהֶם וַחֲשׂוּקֵיהֶם כֶּסֶף".

**כְּתָרְגוּמוּ** באונקלוס: '**לְאַתְכָּא**' [להתיק]. שָׁפָךְ הוּא מְעַשֶׂה יְצִירַת כְּלֵי הַזָּהָב, שְׁמַתִּיכִים (מְמִיסִים) אֵת הַזָּהָב בְּחוּם וְיוֹצֵקִים אוֹתוֹ לְתוֹף כְּלֵי בַעַל צוּרָה, וְכֹאשֶׁר הוּא חוּזֵר וּמִתְקַשֶּׁה מִקַּבַּל הַזָּהָב אֵת צוּרַת הַכְּלֵי: **אֵת אֲדָנֵי הַקֹּדֶשׁ** פירושו 'אדני המשכן', והם האדנים **שֶׁל קְרָשֵׁי הַמִּשְׁכָּן, שֵׁהֶם מ"ח קְרָשִׁים וְלָקַח צ"ו אֲדָנִים** - שְׁנֵי אֲדָנִים לְכָל קֶרֶשׁ, וְאֲדָנֵי־הַפְּרֻכָּת אַרְבַּעַה, הָרִי בִּיחָד מְאָה אֲדָנֵי כֶסֶף. וְאֵילּוּ כָּל שְׂאֵר הָאֲדָנִים [אֲדָנֵי עַמּוּדֵי הַמִּסָּךְ בְּפֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד, וְאֲדָנֵי עַמּוּדֵי הַחֲצָר] אֵינֶם עֲשׂוּיִים כֶּסֶף, שֶׁבֶן 'נְחֹשֶׁת' כְּתִיב בָּהֶם

**עֵתָה בְּנִדְבַת הַמִּשְׁכָּן כֶּף הָיָה, וְלֹא נִשְׁתַּנָּה מְנִינָם אִף עַל פִּי שְׁעָבְרוּ בְּשֵׁשָׁה חֲדָשִׁים בֵּין שְׁנֵי הַמְּנִינִים (ו"א). וּמְנִין חֲצָאֵי הַשֶּׁקֶלִים שֶׁל שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עוֹלָה לְחֻשְׁבוֹן מֵאֵת כְּפָר, שֶׁבֶן כָּל כְּפָר אֶחָד (כְּפָר קוּדֶשׁ) הוּא שֶׁל שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים שְׁקָלִים; כִּיצַד הוּא הַחֻשְׁבוֹן? שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף חֲצָאִין, הָרִי הֵן שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף שְׁלֹמִים, וּמִכֵּיּוֹן שְׁכָל כְּפָר הָיָה שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים שְׁקָלִים, הָרִי אֵלּוּ מֵאֵת כְּפָר. וְהַשְּׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמִשׁ־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים חֲצָאִים הָעוֹדְפִים, שְׂאֵינָם מְשֻׁלְּמִים כְּפָר שְׁלֵם נוֹסֵף, עוֹלִים לְחֻשְׁבוֹן אֶלֶף וּשְׁבַע־מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה וּשְׁבַעִים שְׁקָלִים (2:3550 =**

**(כו) בַּקַּע**. אֵין פִּירוּשׁוֹ 'מַחְצִית', שֶׁבֶן בְּקִיעָה אֵינָה דְּוּקָא לְחֲצָאִין, אֶלְא 'בַּקַּע' הוּא דְּבָר בְּפִנֵּי עֲצֻמ, וְהוּא שֵׁם מִידַת הַמִּשְׁקָל שֶׁל מַחְצִית־הַשֶּׁקֶל, כְּמוֹ עָם וְהָב בַּקַּע מִשְׁקָלוֹ' (בראשית כד, כב ר"א"ם):

**לְשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמִשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים**. כֶּף הָיָה יִשְׂרָאֵל מוֹנִים בַּעַת שֶׁנִּדְּבָרוּ שְׁקָלֵיהֶם לְמִשְׁכָּן (603,330 א"ש). וְלֹא שְׁבַנֵּי יִשְׂרָאֵל בְּכֻלָּם הָיוּ יוֹתֵר מִכָּף, וְזֶהוּ רַק מְנִין נוֹתְנֵי הַשֶּׁקֶלִים מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֶלְא זֶהוּ מִסְפֵּר כָּל יִשְׂרָאֵל מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמֵעֵלָּה, מֵאַחַר שְׁכוּלָם נִתְּנוּ מַחְצִית הַשֶּׁקֶל. וּמוֹטִיף רש"י: וְכֶף גַּם עָלָה מְנִינָם אַחֵר שֶׁהוּקַם הַמִּשְׁכָּן, בְּמִנְיֵן הַשְּׁנֵי הָאֲמוּר בְּתִחִילַת סֵפֶר בְּמִדְבָּר, שֶׁבֶן גַּם שֵׁם נִצְאֵר (א, מו) וַיְהִיּוּ כָּל הַפְּקָדִים שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמִשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים, וְאִף

(להלן פסוקים ל"א): תורה כח **(כח) וְצִפָּה רְאִשֵׁיהֶם**. אֵין הַכְּוֹנֶה לְרְאִשֵׁיהֶם שֶׁל הַנְּוִיִם, שֶׁהָרִי הַנְּוִיִם עֲשׂוּיִים כֶּסֶף, אֶלְא רְאִשֵׁיהֶם שֶׁל הָעַמּוּדִים, וְכֹלּוֹמֵר, וְאִף אֵת רְאִשֵׁיהֶם

1775): תורה כז **(כז) לְצֶקֶת**. 'צִיָּקָה' הִיא שְׁפִיכַת נוֹזִלִים לְתוֹף כְּלֵי, וְכֹשֶׁהִיא אֲמוּרָה לְגַבֵּי מִתְכוּת, הִיא לְשׁוֹן הַתְּכָה,